

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2014. gada 6. novembrī*

Valsts pienākumu neizpilde — Komunālie notekūdeņi — Direktīva 91/271/EEK — 3. un 4. pants —
Savākšanas pienākums — Attīrīšanas pienākums

Lieta C-395/13

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, ko 2013. gada 12. jūlijā
cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv *O. Beynet* un *E. Manhaeve*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Beļģijas Karalisti, ko pārstāv *T. Materne* un *J.-C. Halleux*, pārstāvji, kuriem palīdz *E. Gillet* un
A. Lepièce, advokāti,

atbildētāja.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs *T. fon Danvics* [*T. von Danwitz*], tiesneši *A. Ross* [*A. Rosas*],
E. Juhāss [*E. Juhász*] (referents), *D. Švābi* [*D. Šváby*] un *K. Vajda* [*C. Vajda*],

ģenerāladvokāte *J. Kokote* [*J. Kokott*],

sekretārs *V. Turē* [*V. Tourrès*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2014. gada 15. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklaušīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta
secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

Spriedums

- 1 Ar savu prasības pieteikumu Eiropas Komisija prasa Tiesai konstatēt, ka, nenodrošinot komunālo notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu 57 mazās aglomerācijās, kur cilvēka ekvivalents (turpmāk tekstā – “c.e.”) ir no 2000 līdz 10 000, Beļģijas Karaliste nav izpildījusi Padomes 1991. gada 21. maija Direktīvas 91/271/EEK par komunālo notekūdeņu attīrīšanu (OV L 135, 40. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva”) 3. un 4. pantā paredzētos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

- 2 Direktīvas preambulas trešajā un astotajā apsvērumā ir noteikts:

“[...] ir nepieciešama komunālo notekūdeņu atkārtota attīrīšana, lai aizsargātu vidi no nelabvēlīgas ietekmes, kas radusies nepietiekami attīrītu komunālo notekūdeņu novadīšanas rezultātā;

[..]

[..] nepieciešams uzraudzīt attīrīšanas iekārtas, saņemošos ūdeņus un dūņu novadīšanu, lai nodrošinātu vides aizsardzību no notekūdeņu izplūdes nelabvēlīgā iespaidā”.

- 3 Saskaņā ar Direktīvas 1. pantu:

“Šī direktīva attiecas uz komunālo notekūdeņu savākšanu, attīrīšanu un novadīšanu un atsevišķu rūpniecības sektoru notekūdeņu attīrīšanu un novadīšanu.

Šīs direktīvas mērķis ir aizsargāt vidi no minēto notekūdeņu novadīšanas kaitīgās ietekmes.”

- 4 Direktīvas 2. pantā ir noteikts:

“Šajā direktīvā:

- 1) “komunālie notekūdeņi” nozīmē sadzīves notekūdeņus vai sadzīves notekūdeņu un rūpniecisko notekūdeņu un/vai lietus notekūdeņu sajaukumu;

[..]

- 4) “aglomerācija” nozīmē zonu, kur iedzīvotāju skaits un/vai ekonomiskās aktivitātes ir pietiekami koncentrētas, lai varētu savākt notekūdeņus un novadīt tos uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām vai uz to galīgās novadīšanas vietu vidē;

- 5) “kanalizācijas sistēma” nozīmē cauruļvadu sistēmu, kas savāc un novada notekūdeņus;

- 6) “1 c.e. (cilvēka ekvivalents)” nozīmē bioloģiski attīrāmo notekūdeņu daudzumu, kas piecas dienas pēc kārtas bioķīmiski piesaista 60 g skābekļa dienā (BSP5);

- 7) “sākotnējā attīrīšana” nozīmē notekūdeņu attīrīšanu fiziskā un/vai ķīmiskā procesā, to skaitā suspendēto daļiņu nosēdināšanu vai citus procesus, kuros ienākošo notekūdeņu BSP5 samazina par vismaz 20 % pirms novadīšanas un kopējais ienākošo notekūdeņu suspendēto daļiņu daudzums tiek samazināts par vismaz 50 %;

- 8) “otrreizējā attīrīšana” nozīmē notekūdeņu attīrīšanu procesā, kas ietver bioloģisko attīrīšanu ar otrreizējo nosēdināšanu vai citu procesu, kurā tiek ievērotas I pielikuma 1. tabulas prasības;

[..].”

5 Direktīvas 3. pantā ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka visām aglomerācijām ir komunālo notekūdeņu kanalizācijas sistēmas:

[..]

— vēlākais līdz 2005. gada 31. decembrim tām, kuru cilvēka ekvivalents (c.e.) ir starp 2000 un 15 000.

[..]

Ja kanalizācijas sistēmu izveidošana nav pamatota, jo tā vai nu nedos nekādu labumu videi, vai ietvers pārmērīgas izmaksas, izmanto individuālas sistēmas vai citas piemērotas sistēmas, kas nodrošina to pašu vides aizsardzības līmeni.

2. Šā panta 1. punktā aprakstītās kanalizācijas sistēmas atbilst I pielikuma A daļā noteiktajām prasībām [..].”

6 Direktīvas 4. pantā ir paredzēts:

“1. Dalībvalsts nodrošina, ka komunālos notekūdeņus, kas nonāk kanalizācijas sistēmās, pirms novadīšanas atkārtoti attīra vai attīra līdzvērtīgi saskaņā ar sekojošiem nosacījumiem:

[..]

— vēlākais līdz 2005. gada 31. decembrim – visām novadīšanām saldūdeņos un estuāros no aglomerācijām ar 2000 līdz 10 000 c.e.

[..]

3. Šā panta 1. un 2. punktā aprakstītajai ūdeņu novadīšanai no komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtām jāatbilst attiecīgajām I pielikuma B daļas prasībām. [..]

4. C.e. izteikto daudzumu aprēķina, balstoties uz lielāko vidējo nedēļas daudzumu, kas nonāk attīrīšanas iekārtās gada laikā, izņemot neparastas situācijas, piemēram, spēcīga lietus gadījumus.”

7 Direktīvas 15. panta 1. punktā ir noteikts:

“Kompetentās iestādes vai atbilstošās organizācijas uzrauga:

— izplūdes no komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, lai pārliecinātos par atbilstību I pielikuma B daļā noteiktajām prasībām saskaņā ar I pielikuma D daļā aprakstītajām kontroles procedūrām,

[..].”

8 Direktīvas I pielikumā “Prasības komunālajiem notekūdeņiem” ir paredzēts:

“A. Kanalizācijas sistēmas [..] Kanalizācijas sistēmās ņem vērā notekūdeņu attīrīšanas prasības. Kanalizācijas sistēmu projektēšanu, celtniecību un uzturēšanu veic saskaņā ar labākajām pieejamajām tehniskajām zināšanām, kas nerada pārmērīgas izmaksas, īpaši attiecībā uz:

— komunālo notekūdeņu apjomu un īpašībām,

- noplūžu novēršanu,
- lietus ūdeņu pārplūžu radītā saņemošo ūdeņu piesārņojuma ierobežošanu.

B. Izvadišanas no komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtām saņemošajos ūdeņos [..]

1. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas projektē vai pārveido tā, lai raksturīgos ienākošo notekūdeņu un attīrīto notekūdeņu paraugus varētu iegūt pirms izvadišanas saņemošajos ūdeņos.
2. Izvadišana no komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, kas pakļautas 4. un 5. pantā minētajai attīrīšanai, atbilst 1. tabulā norādītajām prasībām.

[..]

D. Novērošanas un rezultātu novērtēšanas ieteicamās metodes

1. Dalībvalstis nodrošina, ka izmanto novērošanas metodi, kas atbilst vismaz turpmāk aprakstītajām prasībām.

[..]

2. Proporcionāli plūsmai vai 24 stundu laikā uzkrātos paraugus savāc tajā pašā skaidri noteiktajā punktā attīrīšanas iekārtu iztekā un, ja nepieciešams, ietekā, lai novērotu atbilstību šajā direktīvā noteiktajām prasībām par novadītajiem notekūdeņiem.

Pielieto labu starptautisko laboratoriju praksi, kas vērsta uz paraugu degradācijas novēršanu laikā starp savākšanu un analizēšanu.

3. Minimālo gada paraugu skaitu nosaka saskaņā ar attīrīšanas iekārtas lielumu, un gada laikā regulāri savāc:

— 2000 līdz 9999 c.e:

12 paraugus pirmā gada laikā.

četrus paraugus sekojošajos gados, ja var pierādīt, ka pirmajā gadā ūdens atbilst šīs direktīvas prasībām; ja viens no četriem paraugiem neatbilst prasībām, nākamajā gadā ir jāņem 12 paraugi.

[..]”

- 9 Direktīvas I pielikuma A un B daļu nosaukumos ir atsauce uz zemspītras piezīmi, kurā ir paredzēts:

“Ņemot vērā, ka praksē nav iespējams uzbūvēt kanalizācijas sistēmas un attīrīšanas iekārtas tādā veidā, ka visi notekūdeņi tiek attīrīti tādos gadījumos kā neparasti spēcīgas lietusgāzes, dalībvalstīm ir jānosaka pasākumi, lai ierobežotu piesārņojumu no lietus ūdeņu pārplūdēm. Šādi pasākumi var balstīties uz atšķaidīšanas pakāpi vai kapacitāti attiecībā [pret] sausa laika plūsmu vai var norādīt zināmu pieņemamo plūdu skaitu gadā.”

- 10 Šī I pielikuma 1. tabulas nosaukums ir “Prasības par izplūdēm no komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, uz ko attiecas šīs direktīvas 4. un 5. pants”. Tabulas izkārtojums ir šāds:

“Parametri	Koncentrācija	Minimālais samazinājuma procents [.]	[.]
Nepieciešamais bioloģiskā skābekļa daudzums (BSD5 pie 20 C) bez nitrifikācijas [.]	25 mg/l O ₂	70-90 2 40 saskaņā ar 4. panta 2. punktu	[.]
Ķīmiskā skābekļa daudzums ([KSD])	125 mg/l O ₂	75	[.]
[.]	[.]	[.]	[.]”

- 11 Pēc šīs 1. tabulas nosaukuma tālāk ir paredzēts, ka “izmanto koncentrācijas vai samazinājuma procentuālās attiecības vērtības”.

- 12 Minētās 1. tabulas trešās kolonnas nosaukumā ir atsauce uz zemsvītras piezīmi, kurā ir precizēts:

“Samazinājums attiecībā uz ieplūstošo daudzumu.”

- 13 Šīs pašas 1. tabulas otrās daļas nosaukumā ir atsauce uz zemsvītras piezīmi ar šādu formulējumu:

“Šo parametru var aizvietot ar citu parametru; kopējo organisko oglekli (KOO) vai kopējo skābekļa daudzumu (KSD), ja ir iespējams noteikt saistību starp BSP5 un aizvietojošo parametru.”

- 14 No direktīvas I pielikuma 1. tabulas izriet, ka “nepieciešam[ajam] bioloģiskā skābekļa daudzum[am] (BSD5 pie 20 °C) bez nitrifikācijas”, veicot ūdeņu novadišanu no komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, uz kurām attiecas Direktīvas 4. un 5. panta prasības, ir jāatbilst nosacījumam par to, ka skābekļa maksimālajai koncentrācijai ir jābūt 25 mg/l vai ka samazinājumam ir jābūt vismaz par 70 % attiecībā uz ieplūstošo daudzumu minētajās iekārtās, un ka šīs novadišanas “ķīmiskais skābekļa daudzums (KSD)” nedrīkst pārsniegt maksimālo skābekļa 125 mg/l koncentrācijas sliekšni vai ka samazinājumam ir jābūt vismaz par 75 % attiecībā uz ieplūstošo daudzumu minētajās iekārtās.

Pirmstiesas procedūra

- 15 Ar 2007. gada 29. maija vēstuli Komisija lūdza Beļģijas iestādes informēt to par Direktīvas 3. un 4. pantā paredzēto savākšanas un attīrīšanas pienākumu izpildi. Beļģijas iestādes uz šo pieprasījumu atbildēja 2009. gada 15. jūlijā. Izvērtējot šo atbildi, atklājās, ka lielā daļā aglomerāciju, kur c.e. ir no 2000 līdz 10 000, sauktās par “mazajām aglomerācijām”, prasības saskaņā ar Direktīvas 3. un 4. pantu nav izpildītas. Tāpēc Komisija 2009. gada 25. novembrī nosūtīja Beļģijas Karalistei brīdinājuma vēstuli.
- 16 Izanalizējot Beļģijas iestāžu ar 2010. gada 29. janvārī un 10. martā nosūtītajām vēstulēm sniegtās atbildes uz šo brīdinājuma vēstuli, Komisija nonāca pie secinājuma, ka vairākās aglomerācijās joprojām netiek ievēroti minētās direktīvas 3. un 4. panta noteikumi. Tāpēc tā 2011. gada 28. aprīlī nosūtīja Beļģijas Karalistei argumentētu atzinumu. Saņēmusi Beļģijas iestāžu atbildi uz argumentēto atzinumu un pēc tai sekojošās dokumentu apmaiņas, Komisija nonāca pie secinājuma, ka 57 aglomerācijās gan Flandrijas, gan Valonijas reģionā joprojām netiek ievēroti direktīvas noteikumi, un tāpēc nolēma celt šo prasību.

Par prasību

Lietas dalībnieku argumenti

- 17 Komisija, atsaucoties uz sprieduma Komisija/Spānija (C-219/05, EU:C:2007:223) 25. punktu, apgalvo, ka Direktīvas 3. panta 1. punktā ir paredzēts savākšanas pienākums, kurš saskaņā ar Tiesas judikatūru ir uzskatāms par skaidri un nepārprotami formulētu pienākumu ar konkrētu rezultātu, proti, panākt, lai Direktīvā paredzētajā termiņā visi komunālie notekūdeņi no aglomerācijām tiktu novadīti uz kanalizācijas sistēmām. Direktīvas 4. panta 1. punktā ir paredzēts attīrīšanas pienākums, saskaņā ar kuru dalībvalstīm ir jānodrošina, lai visi komunālie notekūdeņi, kuri nonāk saskaņā ar Direktīvas 3. pantu izveidotajās kanalizācijas sistēmās, pirms novadīšanas uz saņemošajiem ūdeņiem tiktu pakļauti atkārtotai attīrīšanai vai līdzvērtīgai attīrīšanai, kas tiek veikta, izmantojot procesu, kurš ļauj ievērot Direktīvas I pielikuma 1. tabulā paredzētās prasības.
- 18 Turklāt no Direktīvas preambulas astotā apsvēruma izriet, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai notekūdeņu attīrīšanas iekārtām tiktu piemērota novērošanas metode, kas atbilst Direktīvas I pielikuma D daļā aprakstītajām prasībām. Tādējādi Komisija apgalvo, ka fakts, ka pastāv notekūdeņu attīrīšanas iekārta un ka tās darbība tikusi konstatēta ar tādu vienreizēju paraugu izņemšanu, kuru atsevišķās vērtības atbilda Direktīvas I pielikuma 1. tabulā paredzētajām prasībām, nav pietiekams, lai pierādītu šajā attīrīšanas iekārtā veiktās komunālo notekūdeņu attīrīšanas atbilstību Direktīvas 4. panta prasībām. Patiesībā dalībvalstīm ir jānodrošina, lai saskaņā ar Direktīvas I pielikuma D daļas prasībām notekūdeņu attīrīšanas iekārtu pienācīgas darbības pārbaude tiktu veikta, veicot vismaz 12 paraugu izņemšanu gada laikā.
- 19 Komisija norāda, ka Direktīva nav piemērojama aglomerācijām, kuru c.e. ir mazāks par 2000, kas nozīmē, ka fakts, ka nav savākts tāds komunālo notekūdeņu daudzums, kas atbilst c.e. mazākam par 2000, pats par sevi nav uzskatāms par Direktīvas 3. panta pārkāpumu. Turklāt, neraugoties uz to, ka Direktīvā ir prasīts 100 % savākšanas apjoms, Komisija, īstenojot savu rīcības brīvību attiecībā uz pārkāpuma procedūras uzsākšanu, šajā gadījumā uzskata, ka 98 % savākšanas apjoms ir pietiekams, vienlaikus prasot, lai atlikušie nesavāktie 2 % nepārsniegtu vai neatbilstu c.e. 2000. Turklāt Komisija, atsaucoties uz sprieduma Komisija/Griekija (C-440/06, EU:C:2007:642) 25. punktu, apgalvo, ka, ņemot vērā, ka dažās aglomerācijās nav sistēmas, kas saskaņā ar Direktīvas 3. pantā paredzētajām prasībām ļauj savākt 98 % no tajās novadītajiem komunālajiem notekūdeņiem, pienākums pakļaut visus novadītos notekūdeņus atkārtotai vai līdzvērtīgai attīrīšanai, kāds ir paredzēts Direktīvas 4. panta 1. punktā, vēl jo vairāk nav izpildīts.
- 20 Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, Komisija konstatē, ka situācija 1 Flandrijas reģiona aglomerācijā neatbilst Direktīvas 4. pantam un ka situācija 56 Valonijas reģiona aglomerācijās neatbilst ne Direktīvas 4. pantam, ne arī tās 3. un 4. pantam, skatot tos kopā.
- 21 Beļģijas valdība apstrīd Komisijas argumentāciju, saskaņā ar kuru notekūdeņu attīrīšanas iekārtas darbības atbilstība Direktīvas 4. pantam ir jānovērtē Direktīvas I pielikuma D daļas gaismā. Faktiski neesot tāda juridiskā pamata, kurā būtu paredzēta paraugu izņemšana viena gada laikā, jo Direktīvas 4. pantā esot atsauce nevis uz I pielikuma D daļu, bet uz šī pielikuma B daļu, kurā savukārt neesot paredzēts pienākums iegūt paraugus vismaz viena gada laikā pēc notekūdeņu attīrīšanas iekārtas darbības uzsākšanas, lai attiecīgo aglomerāciju varētu uzskatīt par tādu, kurā tiek ievērotas Direktīvas 4. panta prasības.
- 22 Beļģijas valdība norāda, ka Direktīvas 15. pantā esot atsauce uz I pielikuma D daļu. Tomēr šis pants prasības pieteikumā neesot ticis pieminēts un līdz ar to nevarot būt tiesvedības priekšmets. Tāpēc esot jāsecina, ka saskaņā ar Direktīvas I pielikuma B daļas 4. punktu, tiklīdz notekūdeņu attīrīšanas iekārta,

kas apkalpo aglomerāciju, ir uzsākusi darbību un tiklīdz pirmie analīžu rezultāti rāda, ka notekūdeņu sastāvs atbilst Direktīvas I pielikuma 1. tabulā paredzētajām normām, ir izpildīti Direktīvā paredzētie pienākumi.

- 23 Neapstrīdot Komisijas rīcības brīvību uzskatīt, ka aglomerācijā netiek izpildītas Direktīvas 3. panta prasības, ja tiek savākts mazāk par 98 % tās komunālo notekūdeņu, Beļģijas valdība apgalvo, ka šāda nostāja ir ļoti stingra, nesamērīga un neatbilst Direktīvas mērķim, ciktāl šādā gadījumā risks videi ir ļoti minimāls, pat neeksistējošs, jo īpaši tāpēc, ka Beļģijas aglomerācijās, skatot tās visas kopā, notekūdeņu savākšanas apjoms pārsniedz 98 %.
- 24 Atzīstot, ka Valonijas reģions nav izpildījis Direktīvas 3. un 4. pantā paredzētos pienākumus šajā direktīvā paredzētajā termiņā, Beļģijas valdība apgalvo, ka, ņemot vērā problēmas saistībā ar materiālu, tehniskās problēmas un ar budžetu saistītās problēmas, ar kādām šis reģions saskārās, tam bija absolūti neiespējami izpildīt visus šos pienākumus.
- 25 Ņemot vērā Beļģijas valdības iesniegtā atbildes raksta pielikumos ietverto informāciju un rezultātus, Komisija ierobežoja tās prasības priekšmetu ar iebildumiem attiecībā uz nevis 57, bet gan 48 aglomerācijām.
- 26 Līdz ar to attiecībā uz *Aywaille, Baelen, Blegny, Chastre, Grez-Doiceau, Jodoigne, Lasne, Obourg, Oreye, Orp, Raeren, Sart-Dames-Avelines, Soiron, Sombreffe* un *Yvoir-Anhée* 15 aglomerācijām Komisija, ņemot vērā iepriekšējā punktā minēto informāciju, uzskata, ka notekūdeņu savākšanas apjoms nesasniedz 98 %. No tā izrietot, ka nav izpildīts Direktīvas 3. pantā paredzētais savākšanas pienākums, kas vienlaikus nozīmējot arī Direktīvas 4. pantā paredzētā attīrīšanas pienākuma neizpildi.
- 27 Runājot par *Bassenge, Chaumont-Gistoux, Chièvres, Crisnée, Dalhem, Dinant, Écaussinnes, Estinnes, Feluy-Arquennes, Fexhe-Slins, Fosses-la-Ville, Godarville, Hannut, Havré, Jurbise, Le Rœulx, Leuze, Lillois-Witterzée, Profondeville, Rotheux-Neuville, Saint-Georges-sur-Meuse, Saint-Hubert, Sirault, Sprimont, Villers-la-Ville, Villers-le-Bouillet, Virginal-Hennuyères, Walcourt, Welkenraedt, Wépion* un *Wiers* 31 aglomerāciju, tās nav izpildījušas Direktīvas 4. pantā paredzēto attīrīšanas pienākumu, jo šajās aglomerācijās neesot notekūdeņu attīrīšanas iekārtu.
- 28 Runājot par *Gaurain-Ramecroix* un *Hélécine* aglomerācijām, kaut arī tajās ir notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, tās neatbilstot Direktīvas 4. pantam, jo nav veikta šajā pantā paredzētā 12 paragrafu izņemšana pirmajā gadā pēc šo iekārtu darbības uzsākšanas.
- 29 Šīs 48 aglomerācijas atrodas Valonijas reģionā.
- 30 Komisija piebilst, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru dalībvalsts nevar atsaukties uz praktiskām vai administratīvām grūtībām, lai pamatotu direktīvā paredzēto pienākumu un termiņu neievērošanu. Turklāt tā norāda, pirmkārt, ka Savienības likumdevējs, apzinoties infrastruktūras darbu, kas īstenojami, lai ieviestu Direktīvu, apjomu, ir piešķīris dalībvalstīm pietiekami garu termiņu, proti, 14 gadus, par kura beigu datumu tika noteikts 2005. gada 31. decembris, lai izpildītu tādas pienākumus attiecībā uz aglomerācijām, kādi minēti šajā lietā, un, otrkārt, ka tā prasību šajā lietā ir cēlusi gandrīz 8 gadus pēc šī termiņa beigām.

Tiesas vērtējums

- 31 Vispirms ir jākonstatē, ka Direktīvas 3. panta 1. punktā ir paredzēts skaidri un nepārprotami formulēts pienākums ar konkrētu rezultātu, ka vēlākais līdz 2005. gada 31. decembrim visiem komunālajiem notekūdeņiem no aglomerācijām, kurās c.e. ir no 2000 līdz 15 000, jānonāk komunālo notekūdeņu kanalizācijas sistēmās (pēc analogijas skat. spriedumus Komisija/Spānija EU:C:2007:223, 25. punkts, un Komisija/Grieķija, EU:C:2007:642, 25. punkts).

- 32 Šādā situācijā tikai Komisija var izlemt, vai ir atbilstoši uzsākt tiesvedību par valsts pienākumu neizpildes konstatēšanu un lemt par attiecīgās dalībvalsts darbību vai bezdarbību, uz kā pamata būtu jāuzsāk šī tiesvedība (šajā ziņā skat. spriedumus Komisija/Vācija, C-431/92, EU:C:1995:260, 22. punkts; Komisija/Vācija, C-476/98, EU:C:2002:631, 38. punkts, kā arī Komisija/Griekija, C-394/02, EU:C:2005:336, 28. punkts).
- 33 Šajā gadījumā Komisija līdz ar to nolēma uzsākt tiesvedību par valsts pienākumu neizpildes konstatēšanu atbilstoši tās vispārējai praksei komunālo notekūdeņu savākšanas aglomerācijās jomā, saskaņā ar kuru, neraugoties uz to, ka Direktīvā ir prasīta savākšana 100 % apmērā, tā uzsāk šādu tiesvedību vienīgi attiecībā uz aglomerācijām, kurās savākšana notiek mazāk kā 98 % apmērā vai gadījumā, kad nesavāktie 2 % ir ar c.e. lielāku vai vienādu ar 2000.
- 34 Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, Komisija, daļēji atsakoties no tās sākotnējā prasības pieteikuma piemērošanas attiecībā uz noteiktām aglomerācijām, ņemot vērā Beļģijas valdības sniegto informāciju, galu galā prasa konstatēt, ka vienīgi 15 aglomerācijās, kas minētas šī sprieduma 26. punktā, nav izpildīts Direktīvas 3. pantā paredzētais savākšanas pienākums.
- 35 Skaidrs, ka šīs 15 aglomerācijas ir minētas Beļģijas valdības atbildes raksta, kas Tiesā tika iesniegts 2013. gada 15. oktobrī, I pielikumā ietvertajā tabulā. Šajā tabulā ir norādīts, ka līdz šim datumam minētās aglomerācijas nebija izpildījušas Direktīvas 3. pantā paredzētās prasības, kādas šajā gadījumā bija noteikusi Komisija.
- 36 Beļģijas valdība neatsaucas uz tādām situācijām, kādas ir minētas Direktīvas 3. panta 1. punkta pēdējā daļā, kad dalībvalstis var nepildīt no Direktīvas 3. panta izrietošos pienākumus attiecībā uz notekūdeņu savākšanas sistēmas izveidi.
- 37 Taču šī valdība norāda, ka Komisijas lēmums, kāds tas izriet no šī sprieduma 33. punkta, šajā gadījumā ir pārāk stingrs un nesamērīgs, jo Beļģijas aglomerācijās, skatot tās visas kopā, tiek nodrošināta komunālo notekūdeņu savākšana vairāk nekā 98 % apmērā. Līdz ar to risks veselībai un videi esot ļoti mazs.
- 38 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Direktīvas sistēma ir organizēta ap jēdzienu “aglomerācija”, kāds tas ir definēts tās 2. pantā. Tādējādi dalībvalstu pienākumi saskaņā ar Direktīvas 3. un 4. pantu, par kādiem ir runa šajā lietā, attiecas konkrēti uz aglomerācijām un atšķiras atkarībā no to lieluma. Līdz ar to neatbilstība Direktīvas prasībām ir jāpārbauda, vērtējot katru aglomerāciju atsevišķi.
- 39 Katrā ziņā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pienākumu neizpildes esamība ir jāvērtē atkarībā no situācijas attiecīgajā dalībvalstī, kāda tā ir, beidzoties argumentētajā atzinumā noteiktajam termiņam (skat. spriedumus Komisija/Itālija, C-525/03, EU:C:2005:648, 14. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī Komisija/Īrija, C-279/11, EU:C:2012:834, 18. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Atbildot uz Tiesas uzdotajiem jautājumiem tiesas sēdē, Beļģijas valdība atzina, ka, beidzoties argumentētajā atzinumā noteiktajam termiņam, proti, 2011. gada 28. jūnijā, 15 aglomerācijas, uz kurām attiecas Komisijas iebildumi un kuras ir minētas šī sprieduma 26. punktā, nebija izpildījušas Direktīvas 3. pantā paredzētās prasības attiecībā uz komunālo notekūdeņu savākšanu.
- 41 Līdz ar to saskaņā ar Tiesas judikatūru nebija izpildīts arī Direktīvas 4. panta 1. punktā paredzētais pienākums pakļaut visus novadītos notekūdeņus atkārtotai vai līdzvērtīgai attīrīšanai (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Griekija, EU:C:2007:642, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 42 Tādējādi ir jākonstatē, ka, nenodrošinot komunālo notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu *Aywaille, Baelen, Blegny, Chastre, Grez-Doiceau, Jodoigne, Lasne, Obourg, Oreye, Orp, Raeren, Sart-Dames-Avelines, Soiron, Sombreffe* un *Yvoir-Anhée* aglomerācijās, Beļģijas Karaliste nav izpildījusi Direktīvas 3. un 4. pantā paredzētos pienākumus.

- 43 Komisija, daļēji atsakoties no tās sākotnējā prasības pieteikuma piemērošanas attiecībā uz dažām aglomerācijām, ņemot vērā Beļģijas valdības iesniegto informāciju, prasa konstatēt, ka šī sprieduma 27. punktā minētā 31 aglomerācija nav izpildījusi Direktīvas 4. pantā paredzēto pienākumu attiecībā uz komunālo notekūdeņu attīrīšanu.
- 44 Skaidrs, ka šī 31 aglomerācija ir ietverta iepriekšminētajā Beļģijas valdības atbildes raksta I pielikuma tabulā, kurā ir norādīts, ka līdz 2013. gada 15. oktobrim minētās aglomerācijas nebija izpildījušas Direktīvas 4. pantā paredzētās prasības.
- 45 Katrā ziņā Beļģijas valdība neapstrīd, ka, beidzoties argumentētajā atzinumā noteiktajam termiņam, šajā 31 aglomerācijā nebija darbojošos komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu un ka līdz ar to nebija izpildītas Direktīvas 4. panta prasības.
- 46 Runājot par šī sprieduma 28. punktā minētajām aglomerācijām, ir jākonstatē, ka brīdī, kad Komisija iesniedza prasības pieteikumu, tajās bija attīrīšanas iekārtas, bet – pretēji Direktīvas I pielikuma D daļā paredzētajam – netika izņemti 12 paraugi to darbības pirmā gada laikā.
- 47 Līdz ar to, uzskatot, ka šīs aglomerācijas vēl nebija izpildījušas Direktīvas 4. pantā paredzētās prasības, Komisija saglabāja pret šīm aglomerācijām celto prasību. Tomēr tiesas sēdē Komisija precizēja, ka attiecībā uz šīm abām aglomerācijām tā neplāno mainīt datumu, kuru ņemot vērā būtu jānovērtē pienākumu neizpildes esamība.
- 48 Beļģijas valdība neapstrīd, ka, beidzoties argumentētajā atzinumā noteiktajam termiņam, 2 attiecīgajās aglomerācijās nebija notekūdeņu attīrīšanas iekārtu un ka līdz ar to tās nebija izpildījušas Direktīvas 4. pantā paredzētās prasības.
- 49 Līdz ar to ir jākonstatē, ka, nenodrošinot komunālo notekūdeņu attīrīšanu *Bassenge, Chaumont-Gistoux, Chièvres, Crisnée, Dalhem, Dinant, Écaussinnes, Estinnes, Feluy-Arquennes, Fexhe-Slins, Fosses-la-Ville, Godarville, Hannut, Havré, Jurbise, Le Rœulx, Leuze, Lillois-Witterzée, Profondeville, Rotheux-Neuville, Saint-Georges-sur-Meuse, Saint-Hubert, Sirault, Sprimont, Villers-la-Ville, Villers-le-Bouillet, Virginal-Hennuyères, Walcourt, Welkenraedt, Wépion, Wiers, Gaurain-Ramecroix* un *Hélécine* aglomerācijās, Beļģijas Karaliste nav izpildījusi Direktīvas 4. pantā paredzētos pienākumus.
- 50 Ciktāl runa ir par nepieciešamo darbu, lai savāktu un atkārtoti attīrītu komunālos notekūdeņus, novēlotu veikšanu, kā arī līdz ar to par Direktīvas 3. un 4. pantā paredzēto pienākumu neizpildi, Beļģijas valdība atsauca uz Valonijas reģiona problēmām saistībā ar materiālu, tehniskajām problēmām un problēmām saistībā ar budžetu, ar ko tam bija jāsaskaras.
- 51 Svarīgi ir norādīt, ka Savienības likumdevējs, apzinoties infrastruktūras darbu, kas īstenojami, lai piemērotu Direktīvu, apjomu un izmaksas saistībā ar tās pilnīgu ieviešanu, piešķīra dalībvalstīm vairāku gadu termiņu pienākumu izpildei un tas beidzās 2005. gada 31. decembrī. Katrā ziņā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru dalībvalsts nevar atsaukties uz iekšējām grūtībām, lai pamatotu Savienības tiesībās paredzēto pienākumu neizpildi (šajā ziņā skat. spriedumus Komisija/Grieķija, C-407/09, EU:C:2011:196, 36. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī Komisija/Īrija, EU:C:2012:834, 71. punkts).
- 52 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jākonstatē, ka, nenodrošinot komunālo notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu *Aywaille, Baelen, Blegny, Chastre, Grez-Doiceau, Jodoigne, Lasne, Obourg, Oreye, Orp, Raeren, Sart-Dames-Avelines, Soiron, Sombreffe* un *Yvoir-Anhée* aglomerācijās, kā arī komunālo notekūdeņu attīrīšanu *Bassenge, Chaumont-Gistoux, Chièvres, Crisnée, Dalhem, Dinant, Écaussinnes, Estinnes, Feluy-Arquennes, Fexhe-Slins, Fosses-la-Ville, Godarville, Hannut, Havré, Jurbise, Le Rœulx, Leuze, Lillois-Witterzée, Profondeville, Rotheux-Neuville, Saint-Georges-sur-Meuse, Saint-Hubert,*

Sirault, Sprimont, Villers-la-Ville, Villers-le-Bouillet, Virginal-Hennuyères, Walcourt, Welkenraedt, Wépion, Wiers, Gaurain-Ramecroix un *Hélécine* aglomerācijās, Beļģijas Karaliste nav izpildījusi Direktīvas 3. un 4. pantā paredzētos pienākumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 53 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriet Beļģijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā ir atzīta pienākumu neizpilde, jāpiespriež Beļģijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) **nenodrošinot komunālo notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu *Aywaille, Baelen, Blegny, Chastre, Grez-Doiceau, Jodoigne, Lasne, Obourg, Oreya, Orp, Raeren, Sart-Dames-Avelines, Soiron, Sombrefe* un *Yvoir-Anhée* aglomerācijās, kā arī komunālo notekūdeņu attīrīšanu *Bassenge, Chaumont-Gistoux, Chièvres, Crisnée, Dalhem, Dinant, Écaussinnes, Estinnes, Feluy-Arquennes, Fexhe-Slins, Fosses-la-Ville, Godarville, Hannut, Havré, Jurbise, Le Rœulx, Leuze, Lillois-Witterzée, Profondeville, Rotheux-Neuville, Saint-Georges-sur-Meuse, Saint-Hubert, Sirault, Sprimont, Villers-la-Ville, Villers-le-Bouillet, Virginal-Hennuyères, Walcourt, Welkenraedt, Wépion, Wiers, Gaurain-Ramecroix* un *Hélécine* aglomerācijās, Beļģijas Karaliste nav izpildījusi Padomes 1991. gada 21. maija Direktīvas 91/271/EEK par komunālo notekūdeņu attīrīšanu 3. un 4. pantā paredzētos pienākumus;**
- 2) **Beļģijas Karaliste atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]